

Motion till riksdagen 2009/10:N11

av Tomas Eneroth m.fl. (s)
med anledning av prop. 2009/10:113

Effektreserven i framtiden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ytterligare konsekvensanalys.

Motivering

I propositionen redovisas regeringens bedömning av hur frågan om att upprätthålla effektbalansen i det svenska nationella elsystemet ska hanteras i ett längre perspektiv. Regeringen föreslår att en successiv övergång till en marknadslösning ska ske genom en stegvis nedtrappning av den centralt upphandlade effektreservens omfattning med början 2011 och fram t.o.m. den 15 mars 2020. För att möjliggöra nedtrappningen föreslås att giltighetstiden för lagen (2003:436) om effektreserv förlängs t.o.m. sistnämnda datum. Regeringen avser att meddela föreskrifter om effektreservens storlek och hur stor andel av reserven som ska skapas genom avtal om minskad elförbrukning. I propositionen föreslås vidare att den systemansvariga myndigheten ska kunna ingå avtal om minskad elförbrukning även med elleverantörer och inte endast med elanvändare. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 16 mars 2011.

Vi menar att en successiv övergång till marknadslösning av effektreserven kan vara ett alternativ som bör övervägas på sikt. Det är dock nödvändigt med ytterligare analyser av vilka konsekvenser en sådan utfasning av effektreserven kan få för en tryggad svensk elförsörjning till konkurrenskraftiga priser. Vidare krävs ett säkerställande av att en marknadslösning inte innebär att staten frånhänder sig det yttersta ansvaret för svensk elförsörjning. Sådana konsekvensanalyser bör inväntas innan beslut fattas om en eventuell nedtrappning av effektreservens omfattning.

Fel! Okänt namn på

Säkerställande av tillförlitlig svensk elförsörjning

Sverige behöver en långsiktig energipolitik som tryggar den svenska energitillgången, upprätthåller effekten i energisystemet och ger ett överskott av el. Prognoser visar att Sverige kommer att ha ett mycket kraftigt elöverskott under de kommande 30 åren. Till detta ska också en höjning av ambitionerna för elcertifikatssystemet samt en fortsatt utbyggnad av den förnybara elproduktionen åren därefter läggas för att ge en rättvisande bild av den svenska elbalansen framöver.

De rödgröna samarbetspartierna har dessutom föreslagit ytterligare ambitionshöjningar för förnybar energi och energieffektivisering jämfört med regeringen. Den rödgröna målsättningen är att den förnybara elproduktionen bör byggas ut med minst 30 TWh ny el och att energianvändningen bör bli 25 % effektivare till 2020. Detta förbättrar Sveriges förutsättningar att säkra en trygg elförsörjning till svensk basindustri och svenska hushåll.

Vintern 2009/10 har påvisat oroväckande brister i det svenska elsystemet. Produktionsbortfallet i elsystemet har varit betydande. Konsumenterna, både hushåll och industri, har drabbats av kraftiga höjningar av elpriset. Ryckigheten i elförsörjningen riskerar att få negativa konsekvenser för svensk sysselsättning, konkurrenskraft och välfärd.

Mot bakgrund av läget på den svenska elmarknaden vintern 2009/10 menar vi att det krävs mer av politiska initiativ för att säkerställa en tillfredsställande elförsörjning, inte minst i tider då läget är särskilt ansträngt, och för att ytterligare klarlägga tillsyns-, konkurrens- och prissättningsfrågorna på elmarknaden.

Ytterligare konsekvensanalyser nödvändiga

Regeringen ger i propositionen uttryck för att erfarenheterna från vintern 2009/10 visar att effektreserven utgör ett väsentligt bidrag till den svenska energiförsörjningen. Regeringen konstaterar även att en minskad omfattning av effektreserven innebär minskade möjligheter för Svenska kraftnät att hantera en ur effektsynpunkt kritisk situation. Inte desto mindre anser regeringen att effektreserven är redo att nu successivt fasas ut och att det på längre sikt inte krävs något organ med övergripande ansvar för att tillhandahålla effekt. Trots detta ställningstagande behandlas konsekvenserna för en tryggad elförsörjning mycket summariskt i propositionen.

Det bör även poängteras att kritik framkommit mot det underlag som regeringen vilar sin bedömning på. I sitt remissvar på Energimarknadsinspektionens rapport *Effektfrågan – Behövs en centralt upphandlas effektreserv?* riktar exempelvis Statskontoret skarp kritik mot förslaget och avstyrker förslaget mot bakgrund av bristande analysunderlag. Statskontoret skriver:

Fel! Okänt namn på

”... Statskontoret (anser) inte att de problem som en sådan marknadslösning eventuellt skulle medföra, analyseras i tillräckligt stor utsträckning eller på ett tillfredsställande sätt.”

Vi finner att liknande kritik även kan riktas mot regeringens proposition.

Även då en nedtrappning av effektreserven föreslås ske stegvis och under en längre tidsperiod anser vi att formerna för övergången bör redovisas tydligare. Detta är särskilt viktigt då regeringen själv avser verkställa övergången genom föreskrift. Därtill krävs en mer seriös konsekvensanalys för att säkerställa att övergången inte får några negativa konsekvenser för en tryggad elförsörjning. Inte minst krävs ett tydliggörande om att en utfasning av effektreserven inte kan innebära att staten frånhänder sig det yttersta ansvaret för svensk elförsörjning eller att de politiska verktygen för att säkra elförsörjningen inskränks. Sådana konsekvensanalyser bör inväntas innan beslut fattas om en eventuell nedtrappning av effektreservens omfattning.

Stockholm den 11 mars 2010

Tomas Eneroth (s)

Carina Adolfsson Elgestam (s)

Krister Örnfjäder (s)

Börje Vestlund (s)

Eva-Lena Jansson (s)

Alf Eriksson (s)

Karin Åström (s)

Renée Jeryd (s)